

เอกสารรายงานและแนวทาง การพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืน ประเทศไทย

สังคม

เศรษฐกิจ

สิ่งแวดล้อม

**จัดเตรียมโดย
เสนอต่อ**

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

องค์กรเจรจาระหว่างประเทศว่าด้วยปาล์มน้ำมันยั่งยืน

15 พฤศจิกายน 2565

เอกสารรายงานและแนวทาง
การพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืน
ประเทศไทย

คำนำ

เอกสารรายงานและแนวทางการพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย (Thailand Sustainable Palm Oil Alliance : TSPOA) จัดทำขึ้นโดย องค์การเจรจาระหว่างประเทศว่าด้วยปาล์มน้ำมันยั่งยืน หรือ Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO) และผู้เกี่ยวข้องที่ประสงค์เข้าร่วมเป็นสมาชิก เครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย โดยมีสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ร่วมในการศึกษาและจัดเตรียมเพื่อเป็นแนวทางและดำเนินการที่เกี่ยวข้องของ เครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย ให้เกิดการขยายความร่วมมือกับ ผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและเป็นการ ขับเคลื่อนความยั่งยืนให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

โดยเอกสารรายงานและแนวทางการพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืน ประเทศไทย มีเนื้อหาสาระ กรอบการศึกษา และแนวทางการดำเนินงาน ของเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย 5 ส่วนสำคัญ ดังนี้ 1) บทนำ 2) สถานการณ์ภาพรวมประเทศ 3) การวิเคราะห์ภาคีผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง 4) กรณีศึกษาตัวอย่างเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนในต่างประเทศ 5) ความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ 6) แนวทางการ ดำเนินงานเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย อันจะเป็นประโยชน์ในการ สนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานของเครือข่ายฯ ให้กับ RSPO ในระยะต่อไป

สารบัญ

	หน้า
1. บทนำ	1
2. สถานการณ์ภาพรวมประเทศ	3
3. การวิเคราะห์ภาคีผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	7
4. กรณีศึกษาตัวอย่างเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนในต่างประเทศ	9
5. ความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	11
6. แนวทางการดำเนินงานเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย	13

บทนำ

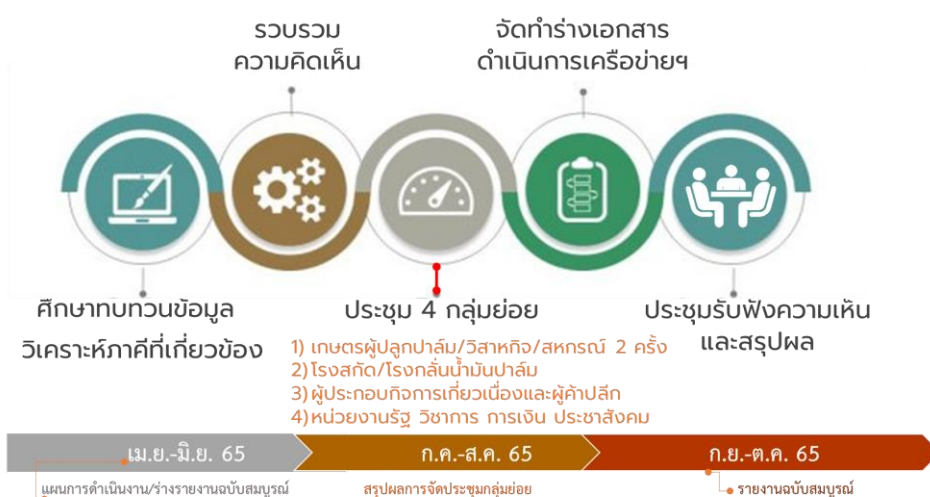
ปาล์มน้ำมันมีแหล่งผลิตที่สำคัญในแถบภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย เนื่องจากมีสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสม จึงทำให้มีการขยายพื้นที่ปลูกมากขึ้น ส่งผลให้อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันถูกมองว่าเป็นสาเหตุสำคัญของการทำลายป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ และยังส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ นอกจากนี้ ยังได้รับการกล่าวถึงในด้านลบเรื่องการดำเนินงานที่ขัดต่อหลัก มนุษยธรรมกับชนพื้นเมือง รวมไปถึงบรรยากาศการทำงานที่ไม่มีความเอื้อเฟื้อต่อเพื่อนมนุษย์

ดังนั้น บริษัทผู้ผลิตชั้นนำและผู้ค้าปลีก จึงเริ่มเกิดความตระหนักในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์จากปาล์ม น้ำมันที่มีมาตรฐานการผลิตที่ยั่งยืน ประกอบกับการค้าระหว่างประเทศทั้งสินค้าและบริการ ได้ถูก ปรับเปลี่ยนรูปแบบให้มีความยั่งยืนมากขึ้น จึงถือเป็นโอกาสที่ดีให้กับหลาย ๆ ประเทศที่จะเพิ่มขีดความ ต้องการด้านการบริโภคที่ยั่งยืน ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกองค์การการค้าโลกที่ได้ให้ความสำคัญใน แนวทางเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Bio-Circular-Green Economy: BCG) อีกทั้ง ปาล์มน้ำมันถือเป็นหนึ่งในสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญของไทย เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องสำอาง และพลังงานทางเลือก การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถือเป็นโอกาส ของประเทศไทยในแง่การเพิ่มโอกาสทางการแข่งขัน ลดการพึ่งพาสินค้าโภคภัณฑ์และเพิ่มความแข็งแกร่ง ให้กับแผนการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

องค์กรเจรจาระหว่างประเทศว่าด้วยปาล์มน้ำมันที่ยั่งยืน (Roundtable on Sustainable Palm Oil: RSPO) เป็นองค์กรตัวแทนที่เกิดจากการรวมตัวของหลายภาคส่วนในการส่งเสริมความยั่งยืนให้เกิดขึ้นกับ ผลิตภัณฑ์ปาล์มน้ำมันทั่วโลก ซึ่งมีสมาชิกทั้งสมาชิกสามัญและพันธมิตรทั่วโลก ได้พัฒนาหลักการสำคัญ 8 ประการ 39 เกณฑ์กำหนดเพื่อใช้วัดความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์ปาล์มน้ำมัน ซึ่งครอบคลุมทั้งในระบบ ห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมการผลิตปาล์มน้ำมันที่เกี่ยวข้องของไทย ปาล์มน้ำมันของไทยส่วนใหญ่ ถูกใช้เพื่อการบริโภคภายในประเทศและส่งออกที่ได้รับการรับรองจาก RSPO เพียงร้อยละ 2.8 ดังนั้น โครงการศึกษาและพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันที่ยั่งยืนประเทศไทย (Thailand Sustainable Palm Oil Alliance : TSPOA) จะเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้เกิดความยั่งยืนในอนาคต รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับ เกษตรกร ผู้ผลิต และผู้บริโภค พร้อมกับการสร้างมาตรฐานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ โดยรวมต่อไป

การศึกษาและพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อสำคัญ

- 1) ศึกษาและทบทวนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ RSPO สังเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูล และบทบาทผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย
- 2) เพื่อแลกเปลี่ยนและรวบรวมความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทยด้วยการมีส่วนร่วม
- 3) เพื่อจัดทำเอกสารดำเนินการเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย สำหรับเป็นแนวทางขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยมีกรอบและกระบวนการ ดังภาพ

การดำเนินงานโครงการศึกษาและพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันที่ยั่งยืนในประเทศไทย (TSPOA) จะมีส่วนช่วยในด้านการสร้างความเข้าใจและการยอมรับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง และมีผลที่ได้รับ ดังนี้

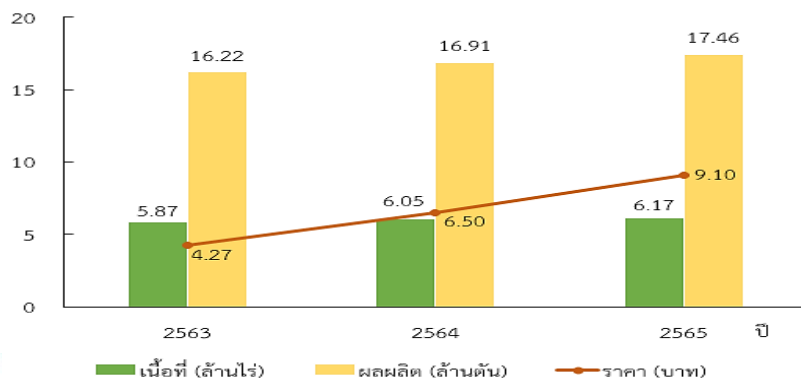
- 1) สถานการณ์ภาพรวมประเทศ ข้อมูลสมาชิก RSPO และระบุผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลักที่มีศักยภาพต่อการพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย
- 2) ข้อมูลและความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย
- 3) แนวทางการพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทยสำหรับ RSPO เพื่อเป็นกรอบการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ

สถานการณ์ภาพรวม ปาล์มน้ำมันประเทศไทย

ปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ถือเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรสำคัญและเป็นวัตถุดิบขั้นต้นของอุตสาหกรรมต่อเนื่องมากมาย ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตรายใหญ่อันดับ 3 แต่มีสัดส่วนตลาดโลกเพียง 3.9 % ปัจจุบันประเทศไทย มีพื้นที่ปลูกกว่า 6 ล้านไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกปาล์มอยู่ภาคใต้กว่า 86 % ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ ประมาณกว่า 5 ล้านไร่ และกระจายในภาคต่าง ๆ ของประเทศ

การตลาดและราคาปาล์มสด เน้นจำหน่ายผลปาล์มสด ส่วนใหญ่เกษตรกรขายผ่านพ่อค้าคนกลางหรือลานเทพาล์มน้ำมันที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงเพราะไม่คุ้มต่อการขนส่งไปจำหน่ายโดยตรงกับโรงสกัดน้ำมันปาล์มดิบ ราคาซื้อขายปาล์มน้ำมันมีความผันผวนเป็นช่วง ๆ และมีแนวโน้มดีขึ้น สถิติเปรียบเทียบราคาปาล์มน้ำมันเฉลี่ยตั้งแต่ ปี 2563 ถึง 2565 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และในปี 2565 พบว่าปาล์มน้ำมันมีราคาสูงที่สุดในรอบ 10 ปี

ปริมาณผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบในประเทศส่วนใหญ่ร้อยละ 75 ผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการใช้ภายในประเทศ (วิจัยกรุงศรี, 2563) แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ร้อยละ 68 ใช้ในอุตสาหกรรมไบโอดีเซลเพื่อผสมเป็นน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับยานยนต์ อุตสาหกรรมอาหาร และใช้ก้นเป็นน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมแปรรูปน้ำมันปาล์มชั้นปลาย ร้อยละ 32 ของปริมาณน้ำมันปาล์มดิบในประเทศ

ปี 2565 คาดว่าความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อการบริโภค 1.26 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.24 ล้านตัน จากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 1.86 ขณะที่ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อเป็นพลังงานทดแทน 1.12 ล้านตัน ลดลงจาก 1.15 ล้านตัน จากปี 2564 ร้อยละ 2.01 เนื่องจากสถานการณ์ราคาน้ำมันดิบและราคาน้ำมันปาล์มดิบที่นำมาผลิตไบโอดีเซล (B100) อยู่ในระดับสูงในช่วงปลายปี 2564 ส่งผลให้ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อพลังงานทดแทนมีแนวโน้มลดลง (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2565)

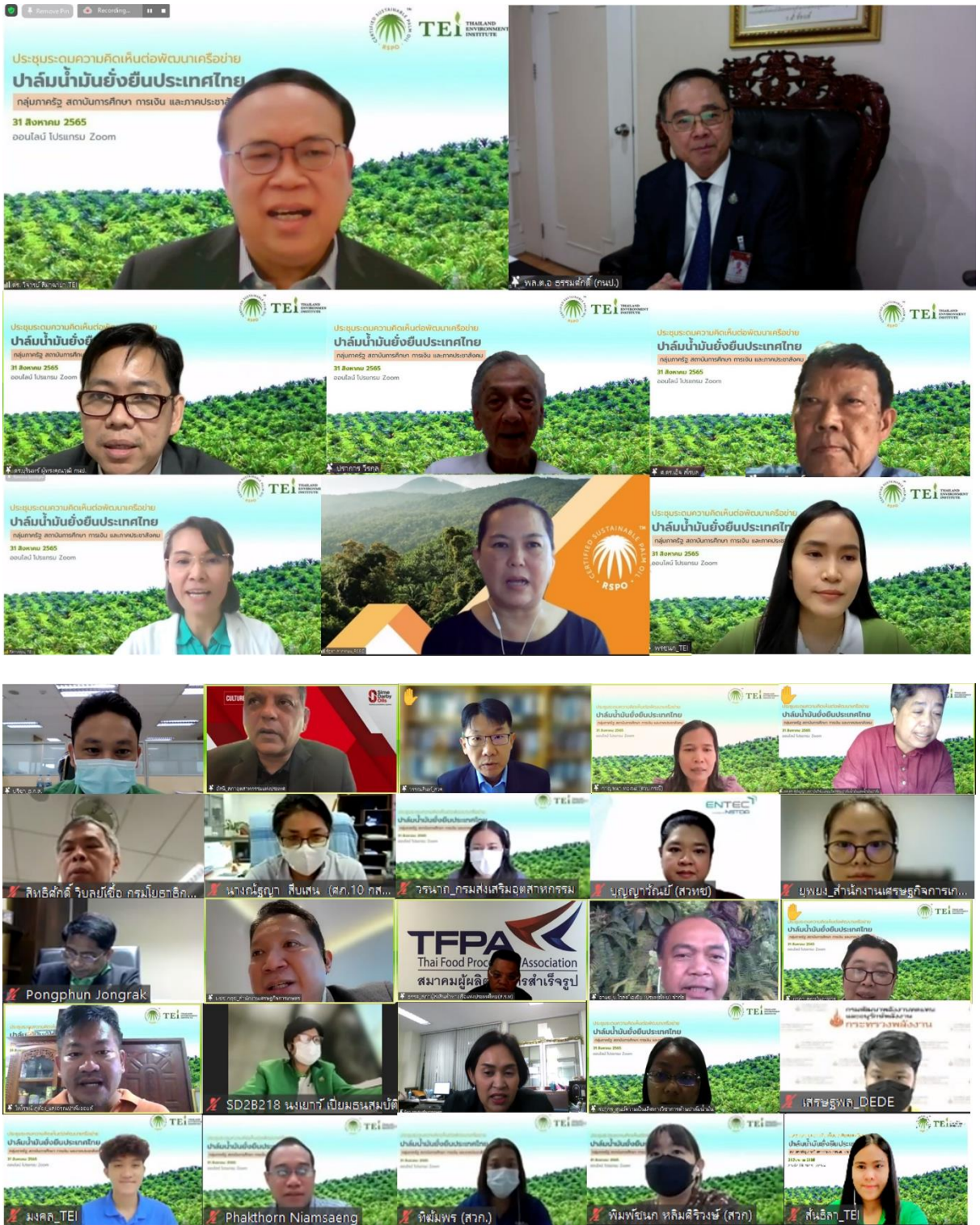
โดยภาพรวมตลาดการส่งออกปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มของไทย พบว่ามีการนำเข้าและการส่งออกปาล์ม น้ำมันและน้ำมันปาล์มของไทยปี 2563-2564 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนำเข้าและส่งออกเมล็ดปาล์ม เนื้อในเมล็ดปาล์ม น้ำมัน กากน้ำมันของผลปาล์ม และน้ำมันปาล์ม แต่มีปริมาณที่ไม่มาก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มโดยรวมยังซบเซา ความต้องการใช้มีแนวโน้มเติบโตต่ำ ขณะที่ราคายังถูกกดดันจากภาวะอุปทานส่วนเกิน ซึ่งเป็นผลจากการขยายพื้นที่ปลูกอย่างต่อเนื่อง สต็อกน้ำมันปาล์มอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ ยังต้องเผชิญกับปัจจัยท้าทาย ทั้งด้านต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าประเทศคู่แข่ง กระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการให้ความสำคัญกับสุขภาพ ตลอดจนแนวโน้มการใช้รถยนต์ไฟฟ้า อย่างไรก็ตาม มาตรการดูแลจากภาครัฐโดยเฉพาะนโยบายการใช้พลังงานทดแทนที่มุ่งส่งเสริมให้มีการใช้น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว B10 เป็นน้ำมันดีเซลเกรดมาตรฐาน

สถานการณ์ผลผลิตปาล์มน้ำมันมีแนวโน้มปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากปัญหาปาล์มน้ำมันตกต่ำตามแผนยุทธศาสตร์ปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ปี พ.ศ.2559-2569 ได้กำหนดเป้าหมายขยายพื้นที่ในการปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น 3 ล้านไร่ เพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคที่เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐที่มีการสนับสนุนส่งเสริมให้ผลิตปาล์มน้ำมันเพื่อเป็นพลังงานทดแทน ส่งผลให้พื้นที่ในการปลูกปาล์มเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ทำให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2563)

ต่อมาได้มีการแต่งตั้ง “คณะกรรมการนโยบายปาล์มน้ำมันแห่งชาติ (กนป.)” ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายปาล์มน้ำมันแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ดำเนินการกำหนดนโยบายแผนการบริหาร ช่วยเหลือ และสนับสนุนภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมให้เป็นระบบและเพิ่มประสิทธิภาพที่เกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน ให้ความช่วยเหลือด้านรายได้ของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันและบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรในช่วงที่ผลผลิตล้นตลาดและราคาผลผลิตตกต่ำ ประกอบกับสถานการณ์โควิด-19 ยังไม่คลี่คลายลงอย่างสิ้นเชิง ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพราคาและรายได้ของเกษตรกร ทำให้เกิดความจำเป็นต้องดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเมื่อต้นปี 2564 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการ “โครงการประกันรายได้เกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันปี 2564 และแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการประกันรายได้เกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันปี 2564

ปัจจุบัน รัฐบาลมีทิศทางและนโยบายของประเทศ โดยหน่วยงานภาครัฐได้กำหนดนโยบาย แผนงาน การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับปาล์มน้ำมันที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580)
- ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570)
- แผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)
- แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มทั้งระบบ ปี 2560-2579
- แผนยุทธศาสตร์ปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ปี พ.ศ.2559-2569
- แผนปฏิบัติการประจำปี 2565 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- นโยบายของคณะกรรมการนโยบายปาล์มน้ำมันแห่งชาติ (กนป.)
- แนวคิดโมเดลเศรษฐกิจ BCG
- การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน (SCP-SDG12)

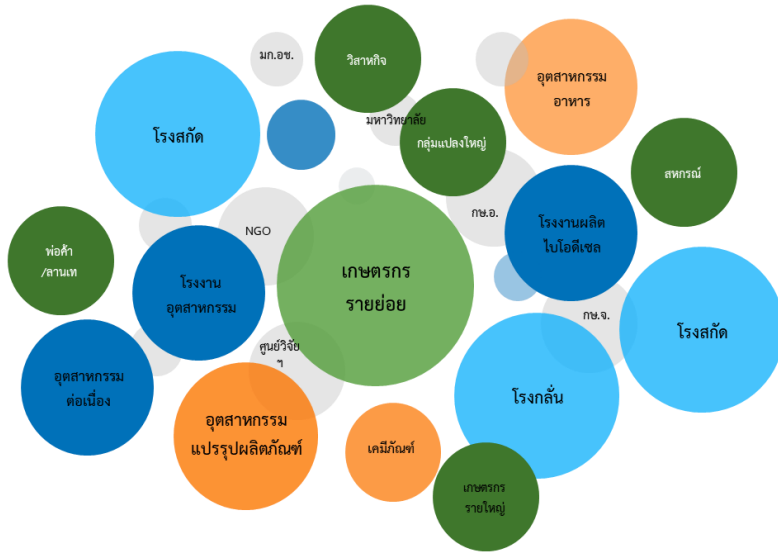
การวิเคราะห์ภาคี ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักในกระบวนการอุตสาหกรรมปาล์ม ประกอบด้วยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ใน 4 กลุ่มสำคัญ ได้แก่ กลุ่มผู้ปลูกปาล์ม น้ำมัน กลุ่มผู้แปรรูปผลปาล์มสด กลุ่มผู้แปรรูปน้ำมันปาล์มดิบ และกลุ่มผู้แปรรูปอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ยังมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบ ทั้งด้านนโยบายอุตสาหกรรมปาล์ม น้ำมันและน้ำมันปาล์มของไทยต่อการค้า ด้านการค้าภายในประเทศ ได้แก่ **กระทรวงเกษตรและสหกรณ์** มีเป้าหมายเชิงนโยบายมุ่งพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น **กระทรวงอุตสาหกรรม** มีเป้าหมายเชิงนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์ม น้ำมันทั้งในด้านอุปโภคและบริโภคเพิ่มมากขึ้น **กระทรวงพลังงาน** ด้านพลังงานต้องการน้ำมันไบโอดีเซลมาทดแทนการนำเข้าน้ำมันดีเซลจากต่างประเทศ **กระทรวงพาณิชย์** ด้านการรักษาเสถียรภาพราคาของผลทะลายปาล์ม **คณะกรรมการนโยบายปาล์ม น้ำมันแห่งชาติ** มีเป้าหมายเชิงนโยบายในด้านความสมดุลของอุปทานและอุปสงค์ในประเทศและมีแผนพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์ม น้ำมันมากขึ้น และการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งการลงทุนปลูกปาล์ม น้ำมัน ดังนั้น **สถาบันการเงิน** จึงมีบทบาทสำคัญกับกลุ่มเกษตรกรรายย่อยในระดับต้นน้ำ เกษตรกร และโรงงานอุตสาหกรรมตัดสินใจเข้าสู่มาตรฐาน RSPO

จะเห็นได้ว่า กระบวนการอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันในประเทศ มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตและการบริโภคในระบบห่วงโซ่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ซึ่งมีจำนวนมากและมีความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงมีบทบาทในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมีอำนาจและผลประโยชน์ต่อการพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย ดังแผนภาพ

เกษตรกรผู้ปลูกปาล์ม กลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องต้นน้ำ สามารถช่วยเชื่อมโยงและส่งเสริมการเข้าร่วม กระตุ้นระบบงานกลุ่ม เสริมหนุน RSPO ให้เกิดการขยายผล กระตุ้นการรวมกลุ่มแปลงใหญ่ RSPO พันธมิตรหลักดำเนินกิจกรรม RSPO เสริมสร้างจูงใจการรับซื้อทะลายปาล์มมาตรฐาน RSPO

โรงสกัดน้ำมันปาล์ม โรงกลั่น มีส่วนเกี่ยวข้องห่วงโซ่การผลิตในขั้นตอนกลางน้ำ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับบทบาทของเครือข่ายฯ ส่งเสริมและสนับสนุนการรับซื้อและส่งออก ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้วัตถุดิบที่ได้รับมาตรฐาน RSPO ผู้รับประโยชน์โดยตรงจากเกษตรกร

กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อเนื่องและผู้ค้าปลีก ได้แก่ โรงงานรับซื้อน้ำมันปาล์มดิบ โรงงานแปรรูปอุตสาหกรรมเกี่ยวข้องห่วงโซ่การผลิตในชั้นปลายน้ำ จะช่วยสะท้อนกลไกและการผลักดันด้านราคา การเป็นตัวแทนและมีบทบาทกับเวทีโลก การปกป้องและเรียกร้องสิทธิประโยชน์ การมีอำนาจต่อรองราคาในฐานะประเทศผู้ผลิต ร่วมกำหนดเป้าหมายการรับซื้อและส่งออกที่สอดคล้องกับ RSPO

กลุ่มผู้แทนภาครัฐ สถาบันการศึกษา สถาบันการเงิน และองค์กรพัฒนาเอกชน ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนในการร่วมกำหนดกรอบการดำเนินงานด้าน RSPO เป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการ แนะนำ ให้คำปรึกษา ความรู้เกี่ยวกับ RSPO และพัฒนาศักยภาพเกษตรกร สนับสนุนการลงทุนให้สินเชื่อดำกับเกษตรกรและผู้ประกอบการตามแนวทาง RSPO และการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและแนวทาง RSPO

กรณีศึกษาตัวอย่าง

เครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนในต่างประเทศ

มาตรฐาน RSPO ได้รับการยอมรับในระดับสากลและในประเทศที่มีการส่งออกปาล์มน้ำมันที่ได้มีการรับมาตรฐาน RSPO มาใช้ในตลอดห่วงโซ่การผลิต พร้อมได้แรงจูงใจให้ผู้บริโภคได้ตระหนักถึงความสำคัญของการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน โดยสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายหรือพื้นที่สำหรับแลกเปลี่ยนสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนระหว่างกัน

- เครือข่ายปาล์มน้ำมันประเทศมาเลเซีย Malaysian Palm Oil Association (MPOA) ภาครัฐ เอกชน สภาผู้ให้การรับรองปาล์มน้ำมันที่ยั่งยืน สมาคมผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมาเลเซีย โดย MPOCC ซึ่งเป็นองค์กรอิสระร่วมพัฒนาและดำเนินมาตรฐานในระดับประเทศ ประกาศใช้มาตรฐาน “ปาล์มน้ำมันที่มีการผลิตอย่างยั่งยืน” MSPO เมื่อ 2563
- เครือข่ายปาล์มน้ำมันประเทศอินโดนีเซีย Indonesian Sustainable Palm Oil Forum (FoKSBI) ริเริ่มเมื่อ 2557 โดยภาครัฐ UNDP และ RSPO สมาชิกประกอบด้วย ภาครัฐ เอกชน สมาคมผู้เชี่ยวชาญ ประชาสังคม ในปี 2561 จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อปาล์มน้ำมันที่ยั่งยืนแห่งชาติ รับรอง ISPO แก่บริษัทและผู้ผลิตรายย่อยรวมถึงสร้างการยอมรับจากต่างชาติ
- เครือข่ายปาล์มน้ำมันประเทศจีน China Sustainable Palm Oil Alliance (CSPOA) เป็นความร่วมมือของ 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ องค์กรอิสระและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการใช้น้ำมันปาล์มภายในประเทศ เช่น China Chamber of Commerce of Import & Export of Foodstuffs, Native Produce & Animal By-Products (CFNA), WWF และ RSPO กำหนดพันธกิจร่วมกันดำเนินงาน สนับสนุน ส่งเสริมความยั่งยืนในการจัดซื้อและใช้น้ำมันปาล์ม ตลอดจนการผลิตและกลไกการลงทุน ทั้งในประเทศผู้นำเข้าและประเทศผู้ผลิต

 เครือข่ายปาล์มน้ำมันประเทศอินเดีย The Sustainable Palm Oil Coalition for India (I-SPOC) อินเดียเป็นผู้นำเข้าน้ำมันปาล์มและผลิตภัณฑ์เกี่ยวเนื่องอื่น ๆ รายใหญ่ที่สุดในโลก โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของอินเดียพยายามบรรเทาผลกระทบจากการผลิตน้ำมันปาล์ม สร้างความต้องการในการบริโภคน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืน เพื่อขับเคลื่อนอนาคตที่ยั่งยืนสำหรับอุตสาหกรรมและการผลิต

 เครือข่ายปาล์มน้ำมันประเทศญี่ปุ่น Japan Sustainable Palm Oil Network (JaSPON) ญี่ปุ่นเป็นประเทศผู้บริโภคและนำเข้าปาล์มน้ำมันจากอินโดนีเซียและมาเลเซีย ตั้งแต่ปี 2523 ต้องการมีส่วนร่วมช่วยในการแก้ไขปัญหาการผลิตที่ไม่ยั่งยืน ด้วยการก่อตั้งพันธมิตรเครือข่ายด้านปาล์มน้ำมันที่ยั่งยืนแห่งญี่ปุ่น (JaSPON) หรือ Japan Sustainable Palm Oil Network (JASPO) เมื่อปี 2562

 เครือข่ายปาล์มน้ำมันประเทศเยอรมัน Forum for Sustainable Palm Oil (FONAP) ประเทศเยอรมันเป็นประเทศที่นำเข้าน้ำมันจากเมล็ดในปาล์มกว่า 83% ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานปาล์มน้ำมันที่ยั่งยืนและจะเพิ่มให้เป็น 100% และมากกว่า 50% นำเข้าจากอินโดนีเซียซึ่งไม่ได้อยู่ในมาตรฐานปาล์มน้ำมันที่ยั่งยืน ความต้องการปาล์มน้ำมันที่ยั่งยืนที่เพิ่มขึ้น มีการฉีกกำลังระหว่างบริษัทสินค้าอุปโภคบริโภคที่เกี่ยวข้องกับน้ำมันปาล์ม (เมล็ด) ในเยอรมัน และผู้ผลิตในอินโดนีเซีย

 เครือข่ายปาล์มน้ำมันสหภาพยุโรป European Palm Oil Alliance (EPOA) โครงการปาล์มน้ำมันที่ยั่งยืนของยุโรป (European Sustainable Palm Oil (ESPO) เกิดจากคณะที่ปรึกษาด้านปาล์มน้ำมันที่ยั่งยืนของยุโรป (European Sustainable Palm Oil Advocacy Group (ESPOAG)) และ RSPO ภาคอุตสาหกรรมจึงร่วมกันทำงานภายใต้ชื่อ “National Alliances on Sustainable Palm Oil (NASPO)” ซึ่งใช้ปาล์มน้ำมันที่ได้รับการรับรองด้านความยั่งยืน 100% โดยมีพันธกิจเป็นตัวแทนของภาคธุรกิจทั้งโรงงานและผู้ผลิต ผลักดันการเปลี่ยนแปลงของตลาดน้ำมันปาล์ม สนับสนุนความคิดริเริ่มเรื่องความยั่งยืนของน้ำมันปาล์มให้เกิดขึ้นทั่วยุโรป

ข้อมูลข้างต้น พบว่าในกลุ่มประเทศผู้ผลิตจะมุ่งเน้นการรักษาผลประโยชน์ของผู้เกี่ยวข้องในประเทศ ปกป้องและรักษาผลประโยชน์ทางการค้า พัฒนาผลิตภัณฑ์ผ่านการศึกษาวิจัย และส่งเสริมการผลิตอย่างยั่งยืนและโอกาสทางการค้า ส่วนประเทศผู้นำเข้าจะมุ่งส่งเสริมความยั่งยืนตลอดห่วงโซ่การผลิต การให้ความรู้แก่ผู้บริโภคและส่งเสริมให้เลือกซื้อผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมันที่ได้มาตรฐาน ซื่ออย่างรับผิดชอบและคุ้มครองผู้บริโภคและผู้ผลิต ในกลุ่มประเทศผู้บริโภคและประเทศผู้ผลิตมีการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของเครือข่ายนั้น ๆ คณะทำงานเฉพาะด้านต่าง ๆ และสมาชิก ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนที่มีธุรกิจเกี่ยวเนื่องกับผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมัน หอการค้า สถาบันการเงิน ภาควิชาการ องค์กรภาคประชาสังคม และตัวแทนผู้บริโภคในโครงสร้างของการดำเนินงานของเครือข่ายฯ

ข้อมูลและความคิดเห็น จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

การประชุมเชิงปฏิบัติการระดมความคิดเห็นต่อการพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย กำหนดจัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย ร่วมกับกลุ่มเป้าหมายผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่มหลัก ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน โรงสกัดและโรงกลั่นน้ำมันปาล์ม ผู้ผลิตอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องและผู้ค้า และหน่วยงานอื่น ๆ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ องค์กรวิชาการ สถาบันการเงิน และภาคประชาสังคม ร่วมกัน ระบุมหาบทและภารกิจที่เหมาะสมต่อการขับเคลื่อนและพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย ให้เกิดผลและเป็นรูปธรรมในอนาคต

ครั้งที่ 1 เกษตรกรผู้ปลูกปาล์ม
ภาคกลาง ภาคตะวันออก และ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
20 กรกฎาคม 2565
08.30 - 12.00 น.
จำนวนผู้เข้าร่วม 55 คน
Online and Onsite

ครั้งที่ 2 เกษตรกรผู้ปลูกปาล์ม
ภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
18 สิงหาคม 2565
08.30 - 12.00 น.
จำนวนผู้เข้าร่วม 33 คน
Online and Onsite

ครั้งที่ 3 โรงสกัดและโรงกลั่น
พื้นที่ภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

19 สิงหาคม 2565
12.45 - 16.00 น.
จำนวนผู้เข้าร่วม 37 คน
Online and Onsite

ครั้งที่ 5 หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา
การเงิน และภาคประชาสังคม
31 สิงหาคม 2565
08.30 - 12.00 น.
จำนวนผู้เข้าร่วม 56 คน
Online

ครั้งที่ 4 ผู้ผลิตอุตสาหกรรม
เกี่ยวเนื่องและผู้ค้า
26 สิงหาคม 2565
08.30 - 12.00 น.
จำนวนผู้เข้าร่วม 24 คน
Online

การประชุมกลุ่มย่อยโดยผ่านการประชุมออนไลน์และออนไลน์ เพื่อแลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็นต่อการกำหนดภารกิจของเครือข่าย ควรมีองค์กรใดร่วมในการริเริ่ม และมีข้อพิจารณาหรือพึงระวังอะไรเพิ่มเติมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของเครือข่ายฯ โดยมีผลสรุปสำคัญตามรายกลุ่มผู้เกี่ยวข้องหลัก ดังนี้

กลุ่มเกษตรกร มุ่งให้ความสนใจและได้รับการช่วยเหลือด้านการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มมูลค่ายกระดับเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการธุรกิจต่อเนื่องปาล์มน้ำมัน เพอร์เซ็นต์น้ำมันและควบคุมราคารับซื้อผลผลิตปาล์มน้ำมันที่เป็นธรรม และเป็นตัวกลางประสานความร่วมมือ เจรจาสัญญาข้อตกลงกับหน่วยงานภาครัฐในระดับพื้นที่และระดับประเทศ

กลุ่มโรงงานสกัดและโรงกลั่น ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาภาพรวมของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันไทยที่ครบวงจร ผลักดันให้เกิดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ สนับสนุนอุตสาหกรรมโกลีโอเคมี ผลักดันการออกกฎหมายด้านราคาให้เกิดความสมดุลทั้งระบบและนโยบายด้านการบริโภคที่ยั่งยืน เพื่อกระตุ้นความตระหนัก สร้างบรรทัดฐานการบริโภคอย่างยั่งยืนให้แก่ผู้บริโภคภายในประเทศ เพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานความยั่งยืน

กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องและผู้ค้า มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เอกสารสิทธิที่ดินอย่างถูกต้องตามกฎหมายให้แก่เกษตรกร สนับสนุนการผลิต การค้า และการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน RSPO และ TSPO เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการผลิตและจำหน่าย เพิ่มช่องทางการนำเข้าและส่งออกต่างประเทศตลอดห่วงโซ่ เสนอนโยบาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันแก่ผู้บริหารระดับประเทศ และเจรจา สร้างหุ้นส่วน ความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โรงงาน บริษัทเอกชน ผู้ตรวจประเมินรับรอง และหน่วยงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา สถาบันการเงิน และภาคประชาสังคม อยากให้ผลักดันและกระตุ้นผู้บริโภคให้เกิดความตระหนัก ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภคที่ยั่งยืน สนับสนุนการส่งออกปาล์มน้ำมันสู่ตลาดเพื่อนบ้าน ขับเคลื่อนและพัฒนาการรวมกลุ่มปาล์มน้ำมันยั่งยืนให้กระจายทั่วประเทศ สร้างความรู้ความเข้าใจด้านมาตรฐานความยั่งยืนให้แก่เกษตรกรและเพิ่มจำนวนเกษตรกรยุคใหม่ในการปรับปรุงผลิตภาพ คุณภาพ เพิ่มขีดความสามารถในการจำหน่ายผลผลิตมากขึ้น สรรหาและพัฒนาผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรฐานและการรับรอง ผลักดันนโยบายด้านมาตรฐานแรงงานและด้านการรับรองคาร์บอนเครดิต พร้อมสนับสนุนมาตรฐาน RSPO และ TSPO ขยายความร่วมมือกับสถาบันการเงิน สถาบันการศึกษา ศูนย์วิจัย หน่วยงานภาครัฐ และคณะกรรมการนโยบายปาล์มน้ำมันแห่งชาติ

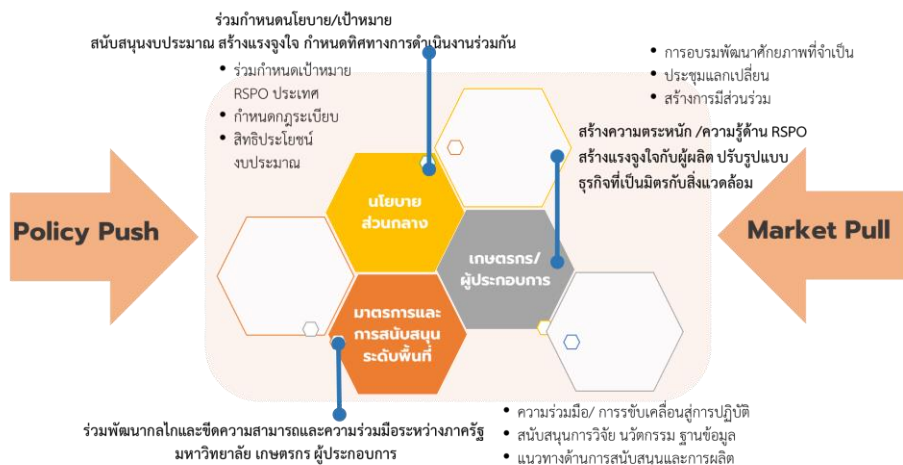
แนวทางการดำเนินงาน เครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย

การพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย เป็นการริเริ่มที่สำคัญเพื่อสนับสนุนให้เกิดการขยายผล การผลิตปาล์มน้ำมันที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและมีความยั่งยืนมากขึ้น เครือข่ายฯ นี้เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้เกิดความยั่งยืนในอนาคต รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับเกษตรกร ผู้ผลิต และผู้บริโภค พร้อมกับการ สร้างมาตรฐานการผลิตที่ควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศโดยรวมต่อไป

การพัฒนาเครือข่ายฯ ยึดกรอบแนวคิดของการสร้างและการบริหารเครือข่ายเพื่อความยั่งยืน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Network) กำหนดเป้าหมายและวิธีการทำงานร่วมกันจากปัจเจกบุคคลสู่กลุ่มและพัฒนาเป็นเครือข่าย กำหนดแบบแผนและลักษณะของการแลกเปลี่ยนระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พร้อมประยุกต์ใช้โมเดลเศรษฐกิจBCG ไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างสมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนในประเทศไทย จำเป็นต้องได้รับการผลักดันในระดับนโยบายให้เกิดทิศทางการทำงานที่สอดคล้อง ตั้งเป้าหมายการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้เป็นกลไกกลางในการส่งเสริมและสร้างความร่วมมือเพื่อยกระดับการผลิตปาล์มน้ำมันตลอดห่วงโซ่คุณค่าให้เกิดความยั่งยืน ในวิธีการผลิต ตลอดจนการพัฒนากลไกสร้างขีดความสามารถและร่วมมือกับหน่วยงานในระดับพื้นที่ ส่งเสริมให้เกิดการผลักดันสู่การพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดในธุรกิจปาล์ม น้ำมัน เพื่อกลุ่มผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับสินค้าที่ได้การรับรอง RSPO โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังภาพ

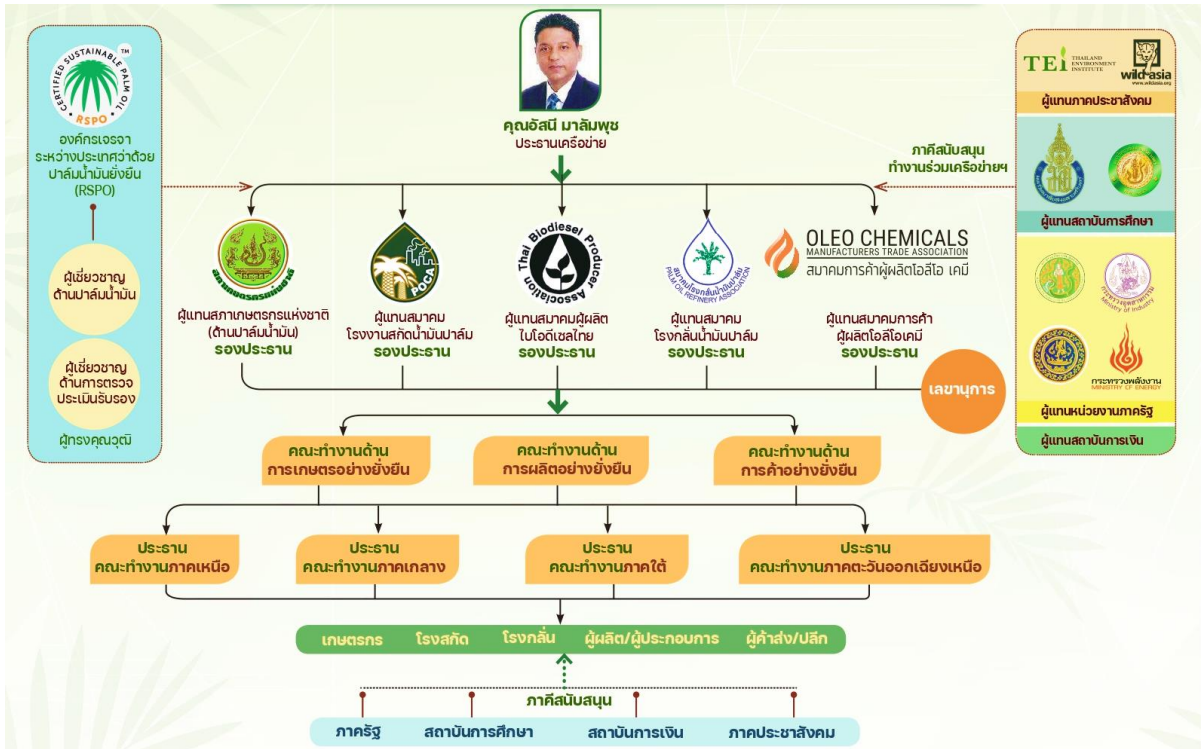

ทั้งนี้ เครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย จึงเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของผู้แทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการผลิตและการใช้ประโยชน์จากปาล์มน้ำมันของประเทศ โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์กรเจรจาระหว่างประเทศว่าด้วยปาล์มน้ำมันยั่งยืน (Roundtable on Sustainable Palm Oil: RSPO) ซึ่งเป็นองค์กรที่ส่งเสริมความยั่งยืนให้เกิดขึ้นกับผลิตภัณฑ์ปาล์มน้ำมันทั่วโลก สามารถผลิตปาล์มตลอดห่วงโซ่การผลิตที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ไม่เอาเปรียบแรงงาน และเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการเงินในระดับสากล ซึ่งแนวทางในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมในระยะต่อไป ดังนี้

แนวทางการขับเคลื่อนและการก่อตั้งเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย

- 1) ริเริ่มกลุ่มผู้ก่อตั้งหลักระดับส่วนกลางและแสวงหาภาควิชาความร่วมมือการผลิตปาล์มน้ำมันยั่งยืนที่มีความพร้อมและสมัครใจ ในรูปแบบไม่เป็นทางการในระยะแรกและเป็นรูปแบบทางการที่เหมาะสมในระยะกลาง
- 2) ประสานแสวงหาและขยายภาควิชาความร่วมมือการผลิตและการใช้ประโยชน์ปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืนในแต่ละระดับ
- 3) ผนึกกำลังเพื่อริเริ่มและร่วมกันแก้ไขปัญหาขององค์กรสมาชิกและเครือข่าย แลกเปลี่ยนเรียนรู้การผลิตและใช้ประโยชน์ปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มในด้านการค้าและบริโภคที่ยั่งยืน
- 4) ผลักดันการบริหารจัดการและการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ตามแนวทางมาตรฐาน พร้อมมีบทบาทให้ความคิดเห็นและร่วมกำหนดนโยบายของประเทศสู่สังคมการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการค้าสากล

ภาคีผู้ก่อตั้งและผังการบริหารเครือข่ายฯ

โครงสร้างและการบริหารเครือข่ายฯ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ 1) คณะทำงานอำนวยการเครือข่ายส่วนกลาง ทำหน้าที่กำกับ สนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานเกี่ยวกับเครือข่ายภาพรวมในประเทศ และ 2) คณะทำงานอำนวยการเครือข่ายระดับภูมิภาค เพื่อร่วมบูรณาการความร่วมมือการทำงานในระดับภูมิภาค สนับสนุน ส่งเสริม และดำเนินงานให้เกิดผลเป็นรูปธรรมตามแนวทางคณะทำงานอำนวยการเครือข่ายส่วนกลาง

- **ประธานเครือข่าย** เสนอ/คัดเลือก มีวาระการทำงานที่ชัดเจน **รองประธาน** คัดเลือกผู้บริหาร/ผู้แทนองค์กรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลักในระบบห่วงโซ่อุปทานปาล์ม
- **เลขานุการ** จากการคัดเลือก **ผู้ช่วยเลขานุการ** จากผู้แทน RSPO ประเทศไทย
- **ที่ปรึกษา** ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตามความจำเป็นและเหมาะสม
- **คณะทำงานจากทุกภูมิภาค** โดยคัดเลือกจากผู้แทนเกษตรกรโรงสกัด โรงกลั่น ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ ผู้ค้าส่ง/ปลีก สถาบันการศึกษา สถาบันการเงิน ภาคประชาสังคม สื่อมวลชน และภาครัฐ
- **ประธานคณะทำงานภาค** เสนอ/คัดเลือกจากคณะทำงาน และมีวาระการทำงานที่ชัดเจน
- **ที่ปรึกษา** พิจารณาตามความจำเป็นและเหมาะสม
- **คณะทำงาน** ผู้แทนระบบการผลิตและบริโภค (ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ) ส่วนภูมิภาค ได้แก่ เกษตรกร โรงงาน ผู้ประกอบการ ผู้ค้าสถาบันการศึกษา สถาบันการเงิน ภาคประชาสังคม สื่อมวลชน และภาครัฐแต่ละภาค
- **เลขานุการภาค**
- **สมาชิกเครือข่ายในภูมิภาค**

เครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย

Thailand Sustainable Palm Oil Alliance (TSPOA)

ส่งเสริมการผลิตและการใช้
ประโยชน์ปาล์มน้ำมันและ
น้ำมันปาล์มตลอดห่วงโซ่
อุปทานอย่างยั่งยืนตาม
มาตรฐานสากล

วิสัยทัศน์

ยกระดับสู่มาตรฐานการ
ผลิตปาล์มน้ำมันอย่าง
ยั่งยืนให้เกิดความสมดุล
ทางเศรษฐกิจ สังคม
และสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย

ส่งเสริมและสนับสนุนการ
ผลิตและการใช้ประโยชน์
ปาล์มน้ำมันที่ยั่งยืนในระบบ
เพิ่มนวัตกรรมคุณค่า ขยาย
ความร่วมมือให้เกิดเป็นวิถี
ของความยั่งยืน

พันธกิจ

วัตถุประสงค์เครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย

- 1) เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการผลิตและการใช้ประโยชน์จากปาล์มน้ำมันที่ได้รับมาตรฐานการผลิตที่ยั่งยืนสร้างความสมดุลและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
- 2) เพื่อพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรสมาชิกในการผลิตและใช้ประโยชน์ปาล์มน้ำมันที่ยั่งยืน
- 3) เพื่อเผยแพร่ ข้อมูล และองค์ความรู้ สร้างการรับรู้และความตระหนักในการผลิตและใช้ประโยชน์ปาล์มน้ำมันที่ยั่งยืน
- 4) เพื่อพัฒนาความร่วมมือและบทบาทการทำงานระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการผลักดันนโยบายและกำหนดมาตรฐานการผลิต การใช้ประโยชน์ปาล์มน้ำมันที่ยั่งยืนของประเทศไทยสู่สากล
- 5) เพื่อสนับสนุนการก้าวสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (carbon neutrality) ของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม จนนำไปสู่การปล่อยคาร์บอนเป็นศูนย์ (Net Zero) จากกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่

1. สนับสนุนการดำเนินงานด้านการผลิตและใช้ประโยชน์ปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มตามมาตรฐานความยั่งยืน
2. ผลักดันการกำหนดนโยบายระดับประเทศ สร้างความสมดุลด้านการผลิตและใช้ประโยชน์ร่วมกัน และขับเคลื่อนเป้าหมายความยั่งยืนให้เกิดขึ้นในระยะยาวและเป็นบรรทัดฐานของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันไทยสู่สากล
3. พัฒนาศักยภาพและเพิ่มความเชื่อมั่นด้านการผลิตตามมาตรฐานสากล ขยายการเติบโตกระจายรายได้ทางเศรษฐกิจภายในประเทศ ลดการนำเข้า เพิ่มการส่งออก สร้างความสัมพันธ์อันเป็นการเพิ่มโอกาสทางการค้าในฐานะผู้ผลิตและผู้บริโภครายใหญ่ที่ครบวงจร
4. พัฒนาองค์ความรู้ต่อยอดงานวิจัย เพิ่มทักษะผู้ชำนาญการ และสนับสนุนงบประมาณเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการผลิตและใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันไทย
5. เสริมสร้างความร่วมมือและเชื่อมโยงระหว่างภาคีที่เกี่ยวข้องในการสื่อสารให้เกิดการทำงานร่วมกันเพื่อเดินหน้าสู่เป้าหมายความยั่งยืนพร้อมเสริมพลังสู่บทบาทในระดับสากล
6. ประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจ เพิ่มความตระหนักรู้สู่บรรทัดฐานการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้นในประเทศไทย

ประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันของเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย

1. สมาชิกเครือข่ายได้รับการส่งเสริมและเพิ่มโอกาสด้านการผลิตที่ได้รับการรับรองมาตรฐานความยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทานปาล์มน้ำมัน
2. อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันไทยมีศักยภาพด้านการผลิตที่ยั่งยืนและเกิดความเข้มแข็งเพิ่มโอกาสทางการค้าและบทบาทความร่วมมือในระดับสากล
3. องค์กรและสมาชิกเครือข่ายได้รับความรู้ งานวิจัย นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการต่อยอดเพิ่มมูลค่า เป็นประโยชน์ต่อการผลิตและใช้ประโยชน์ปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานความยั่งยืน
4. สมาชิกเครือข่ายได้รับความร่วมมือจากภาคีที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและสนับสนุนให้การช่วยเหลือเอื้อประโยชน์และร่วมกันทำงานเพื่อการพัฒนาปาล์มน้ำมันสู่ความยั่งยืน

ความร่วมมือของ เครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย

การพัฒนาเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย (Thailand Sustainable Palm Oil Alliance : TSPOA) ได้ริเริ่มขึ้น เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2565 ซึ่งถือเป็นก้าวที่สำคัญของประเทศไทย โดย RSPO ประเทศไทย และสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย พร้อมด้วยองค์กรภาคีผู้ก่อตั้งหลักจาก 5 องค์กร ได้แก่ สมาคมโรงกลั่นน้ำมันปาล์ม สมาคมโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม สมาคมผู้ผลิตไบโอดีเซลไทย สมาคมการค้าผู้ผลิตโอเลโอเคมี และสภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้ร่วมกันประกาศเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นของภาคีผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคีผู้เกี่ยวข้องในระบบห่วงโซ่คุณค่าการผลิตปาล์มน้ำมัน เพื่อร่วมกันฉีกก้ำกั๋งทุนหรือความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งของสมาชิกและเครือข่ายในการผลิตและใช้ประโยชน์ปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มในด้านการค้าและบริโภคที่ยั่งยืน เป็นการยืนยันว่าอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันไทยพร้อมก้าวเข้าสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนตามเป้าหมาย SDGs และ BCG ของประเทศและตามกระแสโลก ตลอดจนการเพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สร้างความสมดุลของระบบนิเวศและการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้เกิดผลเป็นรูปธรรมในระยะต่อไป

เจตนาารมณัร่วมกันของ เครือขายปาล์มน้ำมันยังยืนประเทศไทย

การดำเนินงานของเครือขายปาล์มน้ำมันยังยืนประเทศไทย (Thailand Sustainable Palm Oil Alliance : TSPOA) ในช่วงแรกนี้ องค์กรสมาชิกจะสานต่อเจตนาารมณัและความมุ่งมั่นของภาคีผู้เกี่ยวข้องในระบบห่วงโซ่คุณค่าของอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มต่อการยกระดับมาตรฐานการผลิตที่ยังยืน ซึ่งการจะผลักดันอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มสู่วิถีความยังยืนในระดับสากล โดยจะต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ตั้งแต่เกษตรกรสวนปาล์ม โรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม โรงกลั่นน้ำมันปาล์ม ตลอดจนโรงงานโอลีโอเคมี โรงงานไบโอดีเซล รวมไปถึงผู้บริโภคด้วย โดยมี 5 เรื่องสำคัญที่จะได้ร่วมกันขับเคลื่อนในช่วงแรกนี้ คือ

- 1) ประสานและขยายภาคีการผลิตและการใช้ประโยชน์ปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มอย่างยังยืนในระดับ
- 2) ผนึกกำลังทุน หรือความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งของสมาชิกและเครือขาย
- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและการใช้ประโยชน์จากปาล์มน้ำมันที่ได้รับมาตรฐานการผลิตที่ยังยืน
- 4) เผยแพร่ข้อมูลและองค์ความรู้เพื่อสร้างการรับรู้และความตระหนักในการผลิตและใช้ประโยชน์ปาล์มน้ำมันที่ยังยืน
- 5) ส่งเสริมบทบาทการทำงานระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการผลักดันนโยบายและกำหนดมาตรฐานการผลิตการใช้ประโยชน์ปาล์มน้ำมันที่ยังยืนของประเทศไทยสู่สากล

ข้อเสนอแนะต่อ การขับเคลื่อนงานเครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย

เครือข่ายปาล์มน้ำมันยั่งยืนประเทศไทย (Thailand Sustainable Palm Oil Alliance : TSPOA) เป็นเรื่องใหม่ จึงมีความท้าทายในการบริหารจัดการผู้เกี่ยวข้องซึ่งมีจำนวนมากและมีความหลากหลาย ในระบบห่วงโซ่คุณค่าการผลิตที่แตกต่างกัน และมีความเกี่ยวข้องกับประโยชน์ที่จะได้รับในอนาคต RSPO ประเทศไทย จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมและอาจต้องเรียนรู้จากการสนับสนุนการทำงานของเครือข่ายไปพร้อมกัน

- 1) ประธานและสมาชิกผู้ก่อตั้ง ควรเตรียมจัดประชุมดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมของเครือข่ายให้เห็นผลเชิงประจักษ์ จากประเด็นการพัฒนาปาล์มน้ำมันยั่งยืนในมิติต่าง ๆ
- 2) RSPO ประเทศไทย ประธาน และสมาชิกผู้ก่อตั้ง ควรมีกลยุทธ์การสื่อสารที่ชัดเจน เพื่อสื่อสารถึงงานเครือข่าย ประสานแสวงหา รวมถึงขยายภาควิธีร่วมอุดมการณ์การผลิต และการใช้ประโยชน์ปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืนตามกฎหมาย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การผลิตและใช้ประโยชน์ปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มในด้านการค้าและบริโภคที่ยั่งยืน
- 3) จัดทำแผนปฏิบัติการในระยะสั้น กลาง และยาว ระบุประเด็นและตั้งเป้าหมายขับเคลื่อนขององค์กรสมาชิกและเครือข่ายฯ ที่ชัดเจน
- 4) เข้าไปมีบทบาทและร่วมผลักดันการบริหารจัดการและการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนในการทำงานของรัฐ ผ่านกลไก คณะกรรมการนโยบายปาล์มน้ำมันแห่งชาติ (กนป.) ตลอดจนให้ความเห็นและร่วมกำหนดนโยบายของประเทศสู่สังคมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการค้าสากล

RSPO | Roundtable on Sustainable Palm Oil

www.rspo.org

Radda Larpnun
RSPO-THAILAND Technical Manager
Mob.095-915-2963
Email. radda@rspo.org

Petchrung Sukpong
RSPO-THAILAND Smallholder Manager
Mob.032-201-4646
Email. petchrung.sukpong@rspo.org

